

AKADEMSKI GLAS

INFORMATIVNO STROKOVNI LIST

Izhaja vsak teden. — Mesečna naročnina za akademike 5 Din, za vse druge 6 Din. Za inozemstvo 10 Din. Rokopisi se ne vračajo.
Uprava in uredništvo: Ljubljana, Wolfova ulica 1.-I. — Ček. račun: Ljubljana štev. 16.465.

Tovariši in tovarišice!

„Akademska akcija za univerzitetno knjižnico“ vas poziva na svoj izredni občni zbor,

ki se bo vršil v sredo, dne 16. maja 1934 ob pol 10. uri dopoldne
v zbornični dvorani na univerzi

Izredni občni zbor je sklican na splošno željo studentov, ki hočejo računati o dosedanjem delu. Odbor bo prikazal posamezne etape, od ustanovnega občnega zbora do danes, ko zaključujemo prvo fazo svojih naporov: od propagandne akcije do bojev za stavbene kredite.

Tovariš in tovarišica! Slehernemu aktivnemu delavcu v odboru je stvar za univerzitetno knjižnico vsaj toliko na srcu, kot vsem pasivnim in kritičnim motrilcem v akademskih

vrstah. Zato vas vabimo, da pridete na občni zbor, pričakujemo objektivne kritike in novih poti, ki bi vodile morda hitreje do cilja. Naši referati pa vam bodo prikazali uspehe in neuspehe, opore in ovire v često zelo zamotanih razmerah, skozi katere smo se morali prebijati. Tudi odbor bo s svoje strani razvil smernice bodočega dela.

»Akademska akcija za univerzitetno knjižnico« je ona vez, ki edina more družiti vse akademike ljubljanske univerze v skupno kon-

struktivno delo za letošnji slovenski kulturni program — univerzitetno biblioteko. V boju za to vrednoto, ki ni pomembna samo za našo generacijo, pričakujemo od vseh tovarišev skrajne resnosti v mislih, dejanjih in izbiri sredstev.

V sredo bo vse ostalo delo na univerzi počivalo. Dan mora biti nova mogočna manifestacija za univerzitetno knjižnico. Dolžnost slehernega člana akademskega občestva je, da se zborovanja udeleži.

V Ljubljani, 12. maja 1934.

Akademska akcija za univerzitetno knjižnico

Naloge Dijaške Male antante

Ako naj ne bo Dijaška Mala zveza le papirnata organizacija, se vežejo na njen program sila važne in za mednarodno politiko pomembne naloge. O njih sem podal nekaj misli že zadnjič. V kolikor ne zasledujejo te naloge

zgolj ciljev slovanskega dijaštva, pomenijo altruistično delo na zunaj.

Ali more organizacija uspešno vršiti delo na zunaj, je vprašanje njenih latentnih notranjih sil, ki so bolj moralno-kakovostnega ka-

kor kvantitativnega značaja. Številčna stran organizacije more biti zrcalo njenih notranjih vrednot in apologija njenega življenja — mera njene življenjske upravičenosti. Vsaj v splošnem.

S tem mora tudi DMZ brezpogojno računati. Ako noče biti le brezživljenjska forma, ako noče opirati svojih zahtev na službeni naslov, mesto na svoje naravne pravice, mora prodreti s svojo idejo v najširše dijaške vrste ter postati duhovna svojina slovanskega dijaka.

O taki popularizaciji idej DMZ ne moremo še danes govoriti. Vsaj v kolikor zadeva

dijaka, ki nista bila niti zastopana na kongresih v Bukarešti in Beogradu. O romunskem in čehoslovaškem dijaštvu ne moremo radi nezadostnih informacij ničesar trditi.

Izkustvo nas uči, da se je v kljub vsej svoji idealistični naravi dijak nekako odtujil v našem času preidealističnim, v oblake zidanim ideologijam, ki nimajo obenem dovolj močnih realnih strani. Praktičnost in dejanska potreba sta danes spiritus agens njegovih teženj in aktivnih dejavnosti. Mrtvorrojena bi bila vsaka ideja, ki bi brez realne življenjske podlage skušala prodreti v kakršenkoli in morda še najmanj dijaški kolektiv.

V prvi vrsti problemov dijaštva je danes prav gotovo socialni problem. Saj v današnjih razmerah vedno ostreje stopa pred izobražujočo se mladino kmečkih in delavskih plasti ona neizprosna, kruta dilema angleškega filozofa: Biti ali ne biti. Ali naj postanejo inteligenčni poklici izključno privilegij plutokracije? Zdrave razmere je pojmovati med drugim tudi tako, da bi bilo vsakomur omogočeno doseči poklic, ki mu je po naravi še najbližji, ki mu po svojih inteligenčnih zahte-

Slovenski javnosti!

Štirinajst let je minulo, odkar smo Slovenci dobili prosvetno in kulturno središče, svoje vseučilišče. Po dolgoletnih bojih in trdih preizkušnjah nam je šele ujedinjena lastna država odprla akademska vrata, skozi katera lahko vstopi vsak, ki ima zrelejšo, jasno usmerjeno hotenje in potrebne zmožnosti. Imenitni in imoviti, preprosti in ubogi: vsi so poklicani, da si naberejo duhovnih zakladov in s temi stopijo v prve vrste naroda, vodeč ga v borbi za obstanek v boljšo bodočnost.

Štirinajst let je minulo, toda akademkinje še nimamo svojega doma.

Življenjske razmere so postale trde in mnogo jih je med nami, ki se naravnost bore s pomanjkanjem, ki venejo po nezdravih stanovanjih brez veselja in brez solnca.

To dobro vemo, saj se naša socialna beda odkriva dan na dan v vseh možnih oblikah, tako, da moramo marsikdaj zatisniti oči in iti mimo vsega, saj vsem resnično ne moremo pomagati. In vendar se nam smilijo, kvišku stremeče sestre — akademkinje. Pomagajmo jim do veselejšega življenja, do solnčne sobe, dostojne hrane! Ustvarimo dom visokošolk! Rade žrtvujemo zanj vse one, ki nam življenje le še prizanaša, ki vendar še lahko delimo vsaj majhne dobrote. Zlagale bomo v lepi slogi male žrtve k žrtvam. Morda bomo s požrtvovalno, trdno voljo le uresničile svoj načrt.

Ustanovimo lasten dom akademkinj!

Tako zelo je potrebno medsebojno zbliznanje, strnitev enotne, zaupne, dobrohoteče akademske vrste. Saj so včasih lastna nesoglasja tako mučna in pekoča.

Treba je, da stopimo v stalne stike z bratskimi slovanskimi sestrami. V lastnem domu jim bomo nudile gostoljubno streho, da se medsebojno spoznamo in vzljubimo, da gradimo na skupni duhovni zgradbi vseslovanstva, kakor se to vrši že na drugih slovanskih centrih.

Prav zato se obračamo zaupno na vso slovensko javnost za dobrohotno umevanje navedenega in za pomoč. Narod naj skrbi za svojo akademsko mladino, za svojo lastno bodočo srečo in naj ne presliši naše prošnje.

Narod naj pomaga ustvariti dom slovenskim akademkinjam!

ODBOR »AKCIJE ZA DOM VISOKOŠOLK«.

vah še najbolj odgovarja. To pa je mogoče le, ako poklice izobraženstva ne pojmuje kot izrazito pridobitne poklice v nasprotju s poklici manualnih delavcev.

Tu se pojavljajo prve jasne socialne naloge DMZ, ki jih je sicer svetovno dijaštvo že zdavnaj spoznalo in jih že rešuje na razne načine. Kako zaščititi ubožnega dijaka, kako mu zagotoviti pot do zaželenega cilja.

Predvsem je potrebna dobra organizacija podpor in štipendij, ki naj se podeljujejo pod določenimi pogoji najubožnejšim in nadarjenim dijakom. Centralni urad za socialno podporo naj bi organiziral že obstoječe ustanove in iskal novih možnosti. Dokaze imamo, da nam v zanemarjanju teh problemov morejo naravnost propasti socialne dijaške ustanove. Mislimo na Knafljevo ustanovo, ki je morda za nas že izgubljena, ker nihče ne vpraša več po njej. Slovenskemu dijaku jo je žrtvoval plemenit človek, ostala je tujcu.

Druga važna naloga morda istega osrednjega urada DMZ bi bila osnovati in organizirati večji fond, čigar čisti donosi naj bi se uporabljali kot dijaštvu namenjeni brezobrestni krediti. Izdajali naj bi se po možnosti v najnujnejših slučajih izključno v študijske namene tako posameznikom kakor tudi v DMZ posredno ali neposredno včlanjenim organizacijam. Na tak način posojeni kapital ne bi bilo težko zavarovati. Tako bi bilo omogočeno širokemu krogu dijakov nadaljevati in izpopolniti svoje študije na tujih univerzah, kar je mnogokrat neobhodno potrebno za specialni študij.

Nemško dijaštvo ima naravnost vzorno organizirane slične fonde. Samo v lanskem letnem semestru se je poslužilo takih kreditnih ugodnosti 2708 nemških dijakov.

Po takih bilancah moremo dobro presoditi, kaj premorejo organizirane sile. Tako lepe uspehe more doseči le močna organizacija, z znatnim vplivom na ožjo in širšo javnost.

Mnogo je še takih problemov. Izmenjevati dijake za časa študij in počitnic, organizirati ferijalna taborišča, omogočiti počitniško — po možnosti plačano prakso, organizirati študijska potovanja in bivanja v tujini, osnovati splošno zdravstveno službo itd. Vse to bi zmoglo združeno slovansko in romunsko dijaštvo.

Te ideje niso nikaka utopija, marveč nujna in kruta potreba, ki jo je prinesel čas. Svet nas je v tem že daleč prekosil, ker je ne le začutil nove potrebe, ampak tudi realiziral v tem smislu načrtane programe.

Odveč bi bila vsakršna vseslovanska solzava sentimentalnost, ker je danes ne bi razumeli, zakaj romantiko nam nadomešča matematična preračunljivost. Slovanski solidarizem, tako kakor vsak drugi mednarodni solidarizem more bazirati izključno na koristnosti. In taka osnova je prav gotovo zgoraj očrtana. pč.

Današnja številka je radi praznika izšla dan kasneje kakor navadno.

NAŠI ŠTUDENTJE V SOFIJI.

Študentje beogradske bogoslovne fakultete so pretekli teden odpotovali v Sofijo, da vrnejo obisk svojim sofijskim kolegom, ki so bili nedavno njih gostje.

Ta obisk v Sofiji bi se moral pravzaprav vršiti že takoj po velikonočnih praznikih, kar pa zaradi materialnih težkoč ni bilo mogoče. Sedaj pa, ko jim je patrijarh Varnava omogočil potovanje, bodo nekaj časa ostali v Bolgariji. V programu imajo razne teološko-znanstvene konference, obisk znamenitega Rilskega samostana in drugih znamenitosti. S študenti sta odpotovala kot vodji tudi profesorja beogradske pravoslavne teološke fakultete gg. dr. Ilič in Popović.

Nepotrebna kampanja

Prejeli smo:

Ker se nihče ne oglasi na članek »Stavba — izraz miselnosti« v 16. številki »Akademskega Glasu«, kjer skuša tov. F. H. s historično razvojnimi dokumenti pa vendar z otipljivo agresivnostjo omalovaževati prof. Plečnika načrt za univerzitetno knjižnico in se navduševati za drugi, prof. Vurnikov načrt, smatram za potrebno, da pridemo v tej stvari na jasno in te zaradi tega, tov. urednik, prosim, da priobčiš tale sestavek, v katerem ne mislim polemizirati z mislimi tov. F. H., ampak le pribiti nekaj resnic:

Ko se je pred nekaj leti sprožila misel o »Univerzitetni knjižnici in se močno približala uredništvu s tem, da so bili v državni proračun vnešeni krediti za zidavo, je bilo krivo, da se že takrat ni začelo z zidavo, v največji meri to, da nismo imeli pripravljenega načrta. Med tem pa je prof. Plečnik, naprošen od slovenskih kulturnih krogov, izdelal svoj načrt univerzitetne knjižnice in ga tudi publiciral. Njegov načrt je pristojno ministrstvo odobrilo in mu tako dalo tudi formalen atest. To so zgodovinska dejstva.

Lansko jesen je po več kakor enoletnem počitku misel o univerzitetni knjižnici zopet oživela in to bolj kakor kadarkoli prej. Vsa akademska mladina ljubljanske univerze se je razgibala v tej misli in jo z mladostnim idealizmom in elanom postavila za bitno slovensko kulturno zahtevo v svobodni državi Jugoslaviji. Dogodki so se od takrat hitro razvijali. Od ustanovnega občnega zbora »Akademske akcije za univerzitetno knjižnico« pa do prvih razveseljivih znamenj ni bilo dolgo. Ideja univerzitetne knjižnice, ki je prešla v strumno zahtevo ne samo slovenske inteligence ampak tudi v široke plasti naroda, je našla v idealnih ljudeh, ki so se zbrali okrog akcije, požrtvovalne in nesebične delavce, ki se niso ustrašili veličine zastavljenega cilja in šli na delo z

zavestjo visoke odgovornosti. Če so pri tem svojem delu zabeležili tudi neuspehe, med njimi tudi nekaj bridkih, to ni njihova krivda.

Od vsega početka je bilo pri akciji samo ob sebi razumljivo, da gre pri zidavi knjižnice za načrt prof. Plečnika, ki je že formalno potrjen in v smislu katerega je že tudi izdelan proračun. Sedaj, ko optimisti že razmišljajo o pričetku zidanja, se je pa kar na lepem začela kampanja za nov načrt univerzitetne knjižnice, delo prof. Vurnika, o katerem trdijo njegovi privrženci, da je praktičnejši, monumentalnejši in sploh boljši od načrta prof. Plečnika. Doživeli smo že prve začetke polemike in boja med obema načrtoma, ki ga hočejo izzvati pristaši prof. Vurnikovega načrta.

Nisem arhitekt, ne morem in tudi ni moj namen, presojeti, kateri od načrtov je boljši in za nas primernejši. Dejstvo, ki ga pa hočem povdariti — in mislim, da se s tem strinjajo vsi, ki jim je pri srcu univerzitetna knjižnica — je, da je kampanja za prof. Vurnikov načrt prišla na dan v zelo neugodnem, skoro kritičnem času in je veliko vprašanje, ali bo akciji za knjižnico koristila ali škodovala. Dvomim, da bi ji koristila, zakaj pripraviti se o načrtu v času, ko se odloča o usodi knjižnice, najbrž ni koristno za našo veliko stvar. Enkrat smo zamudili priliko za knjižnico, ker nismo imeli načrta, mar naj bo sedaj needinost v načrtu vzrok, da se bo zidava knjižnice odložila v neskončnost? To vprašanje ni tako neutemeljeno, kakor se zdi na prvi pogled, zakaj že mnogokrat se nam je Slovincem marsikaj izjalovilo, ker med nami ni bilo edinosti. **Skrbimo, da se to ne zgodi tudi pri univerzitetni knjižnici!** Zato bi bilo velikega pomena za akcijo za knjižnico, da kampanja za novi načrt preneha. Člani kluba arhitektov prof. Vurnikove šole pa naj se z učenci mojstra Plečnika udarijo ob kakšni drugi priliki. Tedaj bomo njihovemu dvoboju z veseljem sledili.

Koncert APZ

V ponedeljek je bil koncert Akademskega pevskega zbora v Unionu. Koncert je bil pravi triumf tako slovenske narodne pesmi kakor naših vrlih pevcev. Daljše strokovno poročilo o koncertu, ki je moralo v tej številki iz tehničnih razlogov odpasti, objavimo prihodnjič.

Beležke

V okviru Jadranskega tedna

K zaključku Jadranskega tedna so nam v kinu »Matici« prikazovali film »Dvorec na jugu«, poln blestečih lepote naše Dalmacije. Film so v Dalmaciji snemali Nemci in to niti najmanj ne z namenom, da bi v inozemstvu propagirali naše kraje, temveč kvečjemu zato, ker drugje ni takih naravnih lepote, kakršne so v Jugoslaviji. Dejal sem, da niso snemali niti najmanj ne z namenom propagirati naše kraje v inozemstvu. To bi bilo še nekako legalno, ker ob času, ko so film snemali, jugoslovansko-nemški odnosi niso bili še tako tesni kot so danes, po podpisu trgovinske pogodbe, ki je za nas zlasti važna v tujsko-prometnem oziru.

Kako pa sem bil razočaran, ko sem v filmu zagledal Kotorski zaliv z lovčenske ceste, na kateri je bil kažipot z napisi Porta Nigra, Porta Alba itd. S takim postopanjem se nepravilno dela propaganda za Italijo, in tujec ki bi šel rad na letovišče v te kraje in jih še ne pozna jih bo potem zaman tam iskal. Po vsebini zahteva film romantičnih pokrajin, ki jih imamo v Jugoslaviji v izobilju in, ker je tudi zelo fantastičen, za kar so naši sosede mnogo bolj dovzetni kot mi, izmišljena italijansko zvoneča krajevna imena lahko ostanejo. — Če

že mora tako biti — zahtevamo pa, da se v takih primerih vstavi v besedilo filma tudi: Fotografirano v Jugoslaviji. Ne gre, da se z našimi, težko priborjenimi kraji dela propaganda za ekspanzivnega soseda.

V tem oziru želimo od Nemcev le uslužnost za uslužnost. l. s.

Čim več bo naročnikov, čim več bo sodelavcev — tem boljši, večji in lepši bo Vaš list — „Akademski glas“!

Poslanec Pavlič o problemih univerzitetne knjižnice

Za včeraj ob 8. je narodni poslanec g. Lojze Jan Pavlič sklical shod, ki ga je namenil ljubljanski akademski mladini. Na program shoda je dal predavanje o univerzitetni knjižnici. V unionski dvorani se je zbralo precejšnje število poslušalcev, večinoma akademikov, ki so pazljivo sledili izvajanem govornika in niso štedili z medklici. Zlasti so se pojavili burni ugovori, ko je poslanec Pavlič pozval navzoče, naj gredo zbirat denar za knjižnico med ljudstvo. Slovenci moramo zbrati še letos en milijon za knjižnico, je dejal g. poslanec, »Dajali bodo rudarji, delavci, kmetje in drugi.« — Proti koncu se je g. poslanec dotaknil tudi drugih problemov in je udrihal po kapitalistih in komunistih, ter priporočil srednjo pot. Sploh pa je priporočil vsem mnogo korajže in je s pozivom, naj se študentje udeležijo romanja rudarjev na Kum, zaključil shod.

Iz akademskega življenja po svetu

ŠTUDENTJE SI GRADE LASTEN ŠPORTNI STADION

Nemški fašizem je posvetil veliko pažnjo dijaštvu in zlasti še akademski mladini, ki jo hoče bolj usposobiti za življenje, kot stara šola in ji dati več smisla za praktično življenje. Tako je vpeljala Nemčija že vse dijaštvo obvezno delovno službo v takomenovanih delovnih taborih. Da je ideja morda posrečena, moremo sklepati iz dejstva, da se tudi druge države že oprijemljejo podobnih idej.

Tako je po vzgledu tovarišev v domovini tudi čehoslovaško dijaštvo nemške narodnosti vpeljalo delovne taborje že v preteklem letu, kakor zatrjujejo z razveseljivim zdravstvenim in materijelnim uspehom. Prve dijaške kolone so se podale letos v začetku maja na delo za zgraditev nemškega visokošolskega športnega stadiona v Pragi. V prvih tednih upajo dovršiti osušitev in izravnanje terena, nakar bodo takoj pričeli z gradnjo.

Slišali smo, da se je že tudi pri nas govorilo o obveznem sodelovanju akademstva pri zgraditvi univerzitetne knjižnice. Če je to zgolj želja realizirati projekt univ. knjižnice, potem moramo reči, da je ideja utopistična. Zakaj tako se problem naše univ. knjižnice ne da popolnoma rešiti. Sodelovanje akademikov samih bi moglo le podčrtati živo potrebo po tej instituciji, ki je ne bo mogoče več pokopati.

Tovariši, kupujte in iščite postrežbe samo pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu!

Tovariši, zahtevajte po vseh kavarnah in javnih lokalih „AKADEMSKI GLAS“

ŠTUDENT MLADE AMERIKE.

Direktor Avstro-amerikanskega instituta dr. Paul Dengler je napisal nekaj zelo zanimivih vtisov iz svojega petega potovanja skozi deželo dolarjev, kjer je proučeval zlasti dijaško življenje.

Amerikanski kolegiji niso le znanstveni zavodi, ampak zlasti še socialna, družabna športna središča. Amerikanski visokošolec živi v športnih, družabnih, plesnih, nogometnih, tenis etc. klubih. V prvih dveh letih visokošolskih študij je športno udejstvovanje skoro obvezno.

Zato so mednarodne tekme in slično najsenzacionalnejši dogodki, kar jih more doživeti amerikanski dijak. Na predvečer velikih športnih prireditev prižigajo na igriščih kresove, ki jih imenujejo »campus fire«. Seveda ne dobe za te priložnosti leša vedno po zakonitih potih. Zgodilo se je, da so dijaki v svojem navdušenju demolirali lesene hiše, da je morala intervenirati celo policija.

Zanimivo je razmerje dijakov do profesorjev, kakor ga opisuje Dengler. Pravi, da ni med njimi skoro nobene ostre meje in da so to le mlajši in starejši tovariši. Če se srečajo

na igrišču, se pozdravljajo le z dobrohotnim nasmehom in prijateljskim »halo«.

Duševni nivo amerikanskega visokošolca se da primerjati, kakor trdi Dengler, z duševnim nivojem evropskega srednješolca.

V splošnem je amerikanski dijak mnogo manj temperamenten kot njegov evropski tovariš. Odločitev za zakon mu je nekaj lahkega. Spozna simpatično dekle, se takoj zaljubi, poišče najbližjega pastorja ter se oženi. Zaveda se namreč, da mu tudi ločitev ne bo prav nič težja.

Toda amer. visokošolec je tudi praktičen. Če je treba, si služi v času študij kruh na zelo originalne načine. Karl Faeni, ki je predaval nekaj časa na univerzi v Koloradu, pripoveduje, da je komaj vstopil v hotel, pa mu je že mlad vratar molil latinski tekst v predstavo. Med tem ga je drugi dijak, ki je upravljal dvigalo, že nestrpnost pričakoval z rdeče podčrtanimi težjimi mesti v francoski literaturi.

NEMŠKE OPOZICIJSKE MLADINSKE ORGANIZACIJE

Tajna državna policija je razpustila in prepovedala režimu nenaklonjeno mladinsko organizacijo »Deutsch-gottgläubige Jugend« na ozemlju Pruske. Organizacija se je preje imenovala »Deutsch-Jugend«. Njeno premoženje je bilo zaplenjeno. Razpust je vlada motivirala s tem, da se je organizacija udejstvovala v smislu že razpuščene »Tannenberške zveze«.

AVSTRIJSKI DIJAKI NA JADRANU

Avstrijsko dijaštvo ima svoj stalni letni tabor v Orebiču v južni Dalmaciji, kamor pošiljajo zlasti dijake in dijakinje srednjih šol, kolikor dopuščajo razmere, tudi starejše akademike. Letos bodo odprli svoj dom že 20. t. m. Letovanje je urejeno po grupah, ki prihajajo in odhajajo vsakih štirinajst dni.

Živahno zanimanje za naše morje je opaziti zlasti še pri čehoslovaških in poljskih tovariših. Naša dolžnost bi bila z vsestranskimi olajšavami jim omogočiti posejanje naše rivijere in jih s propagando seznanjati z našimi kraji. Naj bi ideja mednarodnih dijaških tednov ne zaspala.

**Priporoča se
manufakturna
veletrgovina**

A. E. ŠKABERNE

Pridobivajte „Akademskemu glasu“
novih naročnikov!

Poravnajte naročnino!

Zupan France:

Socialno gospodarske naloge bodoče reprezentance

O reorganizaciji Univerzitetnega Zdravstvenega fonda je bilo v »Akademskem glasu« že precej pisanja, zato prehajam na

Akademski evidenčni in statistični urad.

Organizira naj se kot odsek reprezentančne organizacije. Naloge in delo naj bi imel te: Zbirati točno statistiko, koliko tovarišev dovrši študije, voditi evidenco, koliko in kateri tovariši so dobili po diplomi službo in kje; koliko tovarišev, ki so končali študije, je brez službe. Vsak semester izda o tem statistiko. Vodi evidenco in preiskuje, v kateri stroki so dane večje možnosti za zaposlitev in vodi statistiko prostih, oz. izpraznjenih mest. O tem daje interesentom informacije. Druga važna naloga: Voditi točno evidenco nad akademskimi ustanovami, podporami, ugodnostmi ter dajati o tem informacije. Imeti točno v vidu vse tovariše, ki prejemajo kakšne javne ustanove, podpore, ugodnosti itd., ker ne gre, da bi nekateri dobivali podpore ali ustanove na dveh ali več straneh, medtem ko drugi še ene ustanove ne dobe. Znani so primeri, ko so nekateri tovariši imeli brezplačno hrano in stanovanje, pri tem pa še po eno ali dve javni ustanovi, ker so pač navedli napačne podatke. To se mora enkrat za vselej nehati. V tem pogledu bo imel akademski evidenčni in statistični

urad važno funkcijo, da bo stalno v zvezi z vsemi organi, ki upravljajo akademske ustanove in da jim bo z informacijami v pomoč.

Splošna neodvisna akademska menza.

O tem vprašanju, ki je staro kakor naša univerza, se je že mnogo govorilo, filozofiralo, dokazovalo in razpravljalo, zdaj bolj zdaj manj intenzivno ne samo v akademskih vrstah ampak tudi pred raznimi kompetentnimi in nekompetentnimi forumi. Jedro vsega je alternativa: ali organizirati najprvotnejšo, življenjsko važno akademsko socialno ustanovo na bazi kulturno-politične opredelitve ali na načelu: najelementarnejša socialna pomoč se mora nuditi vsem akademikom ne oziraje se na kulturno-politično in svetovno-nazorsko miselnost posameznika. Te resnice ne spremeni prav nič še tako ogorčeno in z »dokazi« podprto zanikanje kateregakoli »rodoljuba«. Kakor vsi vidimo, je do sedaj prevladovalo in obvladalo prvo načelo in vsi poizkusi rušiti to ureditev, pa naj so prišli iz akademskih ali neakademskih vrst, so se na ta ali oni način izjalovili.

Kljub tej tragični resnici pato vprašanje še zmerom živo obstoja in trdim, da celo na vsej črti napreduje. Nevredno je akademsko izobraženih ljudi, da iz za večino akademikov

tako življenjsko važnega vprašanja skušajo kuhati in kuhajo svojo politično kašo! Akademik mora misliti s svojo glavo! Akademik je lahko tega ali onega svetovno-nazorskega ali političnega mišljenja, če je ta produkt nesebičnega, nekoristolovskega spoznanja in prepričanja, je prav toliko vreden kot tovariš drugega mišljenja. To bi si morali i tovariši i oni, ki »vodijo in vzgajajo mladino« krepko zapisati za uho. Prav gotovo ne bom povedal nič novega, če pribijem, da slovenski akademski mladini že povečini preseda iti se vedno in povsod predvsem klerikalce in liberalce. So pač prišli važnejši problemi in vsi mero-dajni gospodje se bodo morali s tem dejstvom sprijazniti prej ali slej. Kar je preživelo, je preživeto in se ne da z nobeno injekcijo več ohraniti. Če drugače mislijo, jih zgodovina pač ni ničesar naučila, bo jih pa vsekakor izučila! Te vrstice sem za uvod napisal zato, ker je samostojna neodvisna akademska menza predvsem političen in še integralno političen problem. To je gola resnica in slepomišenje in zavijanje v kakršnokoli drugo rjuho ne more bistva zakriti. Je pač tako. Praksa, da se tudi mladega človeka, akademika, bodočega javnega delavca, voditelja naveže in priveže najboljše, najtrdnjše i najsigurnejše z življenjsko važnimi dobrinami (hrana, stanovanje, obleka), je že tako stara, kakor je stara potreba imeti mladino za seboj! Zato ni nič čudnega, da so se naši »narodni rodoljubi« te prakse posluževali, da se je poslužujejo in da imajo

Notice

Športna senzacija:

Tradicionalna tekma Danica : Zarja.

Danes popoldne se vrši nogometna tekma Danica:Zarja, ki naj odloči zopet stanje za eno leto. Te vsakoletne tekme postajajo na naših akademskih tleh že tradicija in spominjajo na veslaške tekme angleških univerz Cambridge in Oxford. Vkljub običaju, da sodelujejo pri teh tekmah le diletanti in amaterji, vendar zadržujejo strokovnjaki, da sta obe strani postavili v boj odlične moči in da bo to res velik dogodek v kroniki letošnjega akademskega športa.

Tekma se vrši ob 3. popoldne na idiličnem Rakovniku.

Sportno gibanje zagrebških študentov.

Zagrebški študentje so na Vnebohod organizirali nogometni turnir reprezentanc vseh fakultet razen teološke za pokal, ki ga je poklonil predsednik »Gradjanskega« g. Berger. Turnirju je prisostvovalo poldrug tisoč študentov, ki so vneto spremljali potek iger. Pokal so si osvojili juristi, ki so v finalni tekmi porazili veterinarje z 1:0.

V zadnjem času se med zagrebškimi študenti opaža živahno sportno gibanje. Najprej so tehnički ustanovili svojo lahkoatletsko sekcijo, ki je letos priredila lepo uspel »tek čez drn in strn« (cross-country). Sedaj so se študentje odločili, da si ustanove tudi druge sportne sekcije, zlasti ne nameravajo zane-marjati nogometu. Na programu imajo med drugim tudi nogometni turnir med reprezentancami Ljubljane, Zagreba in Beograda. Tudi tekme z reprezentancami inozemskih univerz imajo na vidiku itd.

Tovariši! Širite „Akademski glas“!

Vse naročnike zamudnike opozarjamo, da takoj plačajo zaostalo naročnino!

trdo željo, posluževati se je še vnaprej. Ideje, programi, ideali res nekaj vlečejo, a gotovo nič manjši efekt pogosto rodi kruhek in obljuba »bodočnosti«! To so naši politični dedje dobro pogodili in sinovi se niso svojim očetom izneverili. In kdo bi dal iz rok tako izvrsten in preizkušen trnek za ribolov ljudi.

Sama organizacija menze po odstranitvi te formalno neobstoječe ovire je zlahka ustvarljiva. Zdi se mi, da bomo morali porabiti izkustva, ki so jih ustvarile druge tovrstne menze. Osnova menze bo morala biti takozv. racionalizacija oz. komercializacija: čimbolj se bo morala menza vzdrževati sama iz sebe. Vprašanje je tu osnovnega kapitala (za nabavo opreme kuhinje, jedilnice, adaptacijo lokala, za kritje režije prvi čas) in obratnega kapitala.

Osnovni kapital bi se lahko dobil kot subvencija na banovini in prepričan sem, da banovinski svet ne bi odklonil. Pridejo pa v poštev tudi druge možnosti. Obratni kapital: Sedaj se akademiki hranijo poleg dveh akademskih menz (menza v Akademskem kolegiju in menza v domu sv. Cirila) še v šestih neodvisnih menzah (Delavska zbornica, uradniška menza, Že-dom, menza v Delavskem domu, železničarska menza itd) ter po mnogih gostilnah in privatnikih. Večina teh tovarišev bi z veseljem šla v lastno neodvisno menzo.

Vabilo na predavanje.

V okviru debatnih večerov Znanstvenega odseka AKE se bo vršilo v sredo 16. t. m. zanimivo predavanje univ. prof. dr. Rikarda Zupančiča o »Nihanju v diskretnem slučaju in valovanje v zveznem«. Poleg članov AKE vabljene tudi matematiki in teoretični fiziki.

Predavanje se začne ob 8. uri zv. v predavalnici elektro-instituta na tehniki.

Na izrednem občnem zboru Ekskurzijskega fonda akademskega kluba elektrotehnikov dne 17. aprila t. l. sta bila izvoljena nadzorstveni svet in upravni odbor: **Nadzorstveni svet:** dr. Marušič Drago, ban Dravske banovine, dr. Pirkmajer Otmar, podban, dr. Rožman Gregorij, knezoškof ljubljanski, dr. Puc Dinko, župan ljubljanski, dr. Windischer Franc, predsednik Narodne galerije, Jelačin Ivan, predsednik TOI, ing. Šuklje Milan, generalni tajnik Zveze industr., Praprotnik August, generalni ravnatelj, Krejči Anton, ravnatelj tovarne v Rušah, ing. Hribar Boris, industrijalec, ing. Skubec Rihard, generalni ravnatelj TPD, Bonač Fran, industrijalec, dr. Vidmar Milan, univerzitetni profesor, ing. Osana Marij, univerzitetni profesor, ing. Koželj Venčeslav, docent. — **Upravni odbor:** načelnik: Švegl Rudi, namestnik: Vuga Mirko, tajnik: Magajna Božidar, namestnik: Kmet Branko, blagajnik: Slapšak Stane, namestnik: Sikošek Boris. Odborniki: Furlan Andrej, Mikola Franc, Frelj Marjan.

... in še 10% popusta akademikom...

KLOBUKE

zadnje novosti v raznih modnih barvah kakor tudi čepice, športne srajce, kravate, nogavice itd. tudi

S. TANKO

Ljubljana Stari trg 4

Frekvenca je torej zasigurana. Če k temu prištejemo še tiste tovariše, ki imajo hrano iz kakšne akademske ustanove (dr. Oražnova ustanova, ki plačuje zdaj hrano akademikom v neakademskih menzah), se kalkulacija mnogo zboljša. — Namesto da daje banovina vsako leto gotovo število akademskih štipendij v denarju, naj se ta podpora daje v obliki hrane, o čemer se že dalj časa govori. Zopet možnost zvečati frekvenco! Mnoge centralne akademske menze po drugih univerzah dobivajo tudi podpore, in sicer tako, da se večje trgovine in podjetja zavežejo dajati vsako leto določeno množino živil kot nekako novoletno darilo. To ni samo v inozemstvu (Pragi, Varšavi, Clermont-Ferrandu, kjer je menza naravnost klasično urejena), ampak tudi pri nas. V Beogradu dajejo veletrgovci menzam vsako leto kot velikonočno darilo in tudi ob drugih praznikih živila. Podobno vzorno je v tem pogledu urejena »Vojvodjanska trpezarija«, katero podpira tudi v Ameriki bivajoči slavni učenjak Pupin (24.000 Din letno), ki je rodom iz Vojvodine. Da se znižajo upravni stroški menze, naj se menza organizira tako, da vse posle razen vrhovnega vodstva in kuhinje opravljajo akademiki sami. (Prodaja jedilnih listkov, kontrola, postrežba itd.) To se je dobro obneslo že v marsikateri akademski menzi (»Vojvodjanska trpezarija«). V postrež-

KINO SOKOL, Šiška. Tel. 3387.

16., 17. in 18. maja: Ljubezen Mihaila Petrova.

19., 20. 21. maja: Ne poznam, a ljubim te (Magda Schneider).

Predstave ob delavnikih ob pol 7. in pol 9., ob nedeljah in praznikih ob 3., 5., 7. in 9. uri.

KINO KODELJEVO. Tel. 31-62.

12. maja ob pol 9., 13. maja ob pol 6. in pol 9., 14. maja ob pol 9. Csibi (Franciška Gaal in H. Thimig).

15. in 16. maja ob pol 9. Bela opojnost (Hans Albers in Gerda Maurus). Predigra: Smuške tekme v Planici.

18. maja ob pol 9. Revizor iz Petrograda (VI. Burian).

Hotel »Metropol« (Miklič)

124 sob — prvovrstna restavracija, priznana dobra vina, najmodernejše urejena kavarna, vrt, dvorane, dnevno radio-prenos, nizke cene.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 16

nudi Vam največjo zalogo tu- in inozemskih knjig vseh znanstvenih panog, daje nasvete v literarnih vprašanjih in ima vedno najnovejše sezname svetovne literature na razpolago. Oglejte si v trgovini brezobvezno obširno zalogo znanstvenih novosti. — Proti izvestni garanciji se dobivajo knjige tudi na odplačevanje.

Fr. P. Zajec

izprašan optik in urar,

LJUBLJANA, Stari trg št. 9.

Očala, ščipalci, mikroskopi, toplomeri, barometri, risalna orodja, foto-aparati. — Ure, zlatnina in srebrnina.

bi se izmenjavajo v turnusih (recimo trije opoldne, trije zvečer). Za to dobe brezplačno hrano. Vse mora biti res kolegialno, akademsko, domače! — Menza naj bo v centru mesta. (Morda bi se dala kombinirati z domom visokošolk). Hrana naj bo enotna, brez razredov, za abonente cenejša kot za nestalne goste.

To bi bile glavne misli o neodvisni akademski menzi. Če bo organizirana na teh principih, bo hrana lahko mnogo boljša kot za enako ceno v drugih menzah, kajti pozabiti ne smemo, da druge menze računajo s profitom! Upravo menze naj bi tvorili zastopnik univerze, zastopnik akademikov in zastopnik banovine (če bi dala na razpolago začetni kapital).

V zvezi z menzo bi se dala brez posebnih stroškov urediti akademska mlekarja-zajtrkovalnica s čitalnico.

Tak je položaj; potreba je velika, pogoji so ugodni. Če se bo pa želja večine akademikov kmalu izpolnila, je odvisno od resničnih prijateljev mladine, ki so spoznali, da je bodočnosti naroda bolj potrebnih značajnih, poštenih, ponosnih, nehlapčevskih mož, narodnih delavcev, kot še toliko strankarskih pristašev, pa naj bodo ti še tako »zanesljivi«, ponižni in zvesti!